

ผลกระทบต่องานหมายเศรษฐกิจของประเทศไทยจากการเปิดเสรี
ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ สาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม

นางสาวกิงกาญจน์ กาญจนไพศาล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประวัติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-674-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

EFFECTS OF LIBERALIZATION OF ARCHITECTURAL SERVICES
UNDER GATS ON THAI ECONOMIC LAW

MISS KINGKARN KARNCHANAPAISAL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-674-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลกระทบต่อกฎหมายเศรษฐกิจของประเทศไทย จากการเปิดเสรีภายใต้
ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ สาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม

โดย

นางสาวกิงกาญจน์ กาญจนไพศาล

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ด.ร. ชุมพร ปัจจุสานนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

สันติ ฤกษ์สุวรรณ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ด.ร. สันติ ฤกษ์สุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุรเกียรติ์ เสถียรไทย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ด.ร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

ช. ชุมพร
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ด.ร. ชุมพร ปัจจุสานนท์)

สุปริษา นิลบุญ
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สุปริษา นิลบุญ)

คุณกอบกุล กาญจนาลัย
..... กรรมการ
(คุณกอบกุล กาญจนาลัย)

กึ่งกาญจน์ กาญจนไพศาล : ผลกระทบต่อกฎหมาย เศรษฐกิจของประเทศไทยจากการเปิดเสรีภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ สาขาบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม (EFFECTS OF LIBERALIZATION OF ARCHITECTURAL SERVICES UNDER GATS ON THAI ECONOMIC LAW) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์ , 188 หน้า ISBN 974-631-674-5

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและวิจัยถึงพันธกรณี ภายใต้ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ อันเป็นผลมาจากการเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม เพื่อปฏิบัติการให้สอดคล้องกับพันธกรณีของความตกลง ประเทศไทยจะต้องทำการเปิดเสรีการค้าบริการแบบก้าวหน้าตามลำดับ ภายใต้เงื่อนไขดังที่ระบุไว้ในข้อผูกพันเฉพาะ ปัญหาหนึ่งก็คือว่า กฎหมายไทยสอดคล้องกับพันธกรณีของความตกลงหรือไม่ และนักลงทุนชาวต่างชาติได้รับอนุญาตให้เข้ามาประกอบบริการวิชาชีพ เหล่านั้นได้อย่างไร เสรีโดย เสมอกับคนชาติหรือไม่

ผลการวิจัยพบว่า พันธกรณีกฎหมายของประเทศไทยบางเรื่อง ไม่สอดคล้องกับพันธกรณี ดังที่ได้กำหนดไว้ในความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ เพราะพันธกรณีของกฎหมาย เหล่านี้มุ่งประสงค์ ในการที่จะปกป้องคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของคนชาติไทย และก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการเข้าสู่ตลาด เพื่อที่จะได้ปฏิบัติตามพันธกรณี ภายใต้ความตกลง ประเทศไทยมีหน้าที่ที่จะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้มีการเปิด เสรียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับพันธกรณีของความตกลง และข้อผูกพันเฉพาะ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อผูกพันเฉพาะในบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม ประเทศไทยได้เสนอเปิดตลาด เสรีในการค้าบริการทางด้านสถาปัตยกรรม 3 สาขา คือ บริการทางด้านสถาปัตยกรรม บริการทางด้านผังเมืองและบริการทางด้านภูมิสถาปัตยกรรม ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การเข้าสู่ตลาด จะต้องได้รับการปฏิบัติตรง เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายปัจจุบันที่เป็นอยู่ มาตรการดังกล่าวถือว่าเป็นจุด เริ่มต้นของการเปิด เสรี แต่ในอนาคตประเทศสมาชิกต่าง ๆ ขององค์การการค้าโลกก็จะต้องปฏิบัติตามหลักการเปิด เสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ ซึ่งจะต้องดำเนินต่อไปภายใต้ระยะเวลาที่กำหนด เพื่อมุ่งไปสู่การเปิด เสรีอย่างสมบูรณ์

สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งจะต้อง เป็นมาตรการควบคู่ไปกับการเปิดตลาด เสรีคือ การคุ้มครองผู้บริโภค ประเทศไทยสามารถที่จะบัญญัติกฎหมาย เพื่อที่จะทำให้เกิดความมั่นใจว่า ความปลอดภัย อันเนื่องมาจากการประกอบกิจกรรมทางด้านสถาปัตยกรรมทั้งหมด จะได้รับการคุ้มครอง ดังนั้นการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จึงควรที่จะได้รับการทบทวนและปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้เกิดหลักประกันว่า กฎหมายของเรานั้น สามารถที่จะปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์สาธารณะและความต้องการของสังคม อย่างมี เหตุมีผล

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ กิ่งกมล ทนตนา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อ. จ.จ.จ.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

##C370186 : MAJOR LAW

KEY WORD: THAI ECONOMIC LAW/LIBERALIZATION/GENERAL AGREEMENT ON
TRADE IN SERVICES/ARCHITECTURAL SERVICES

KINGKARN KARNCHANAPAISAL : EFFECTS OF LIBERALIZATION OF
ARCHITECTURAL SERVICES UNDER GATS ON THAI ECONOMIC LAW. THESIS
ADVISOR : ASSO.PROF.CHUMPORN PACHUSANOND, Ph.D. 188 pp.
ISBN 974-631-674-5

This thesis aims to study and analyse the obligations under the General Agreement on Trade in Services (GATS), resulting from the Multilateral Negotiation known as Uruguay Round, focusing on the area of Architectural Services. According to the terms of GATS, Thailand should progressively liberalize trade in services under the conditions accorded in the Specific Commitments. One of the problems is whether Thai legislations is compatible with GATS's provisions and the foreign investors have been allowed to run their professional services on the same footing in Thailand.

As a result of the research, there are some legislations which are not consistent with obligations as set forth in the GATS, because such legislations are intended to protect exclusively rights and benefits of the Thai citizen and make obstacles for market access. In order to compliance with obligations under GATS, Thailand has a duty to amend her law to be more liberalize and consistent with GATS provision as well as the Specific Commitments.

Regarding to the Specific Commitments in Architectural Services, Thailand has proposed to liberalize the market in three categories : Architectural Services, Urban Planning Services and Landscape Architectural Services, under the conditions that market access must be performed as far as it is not inconsistent with the existing law, This is the initial step of liberalization. But in the future, state parties of WTO intend to perform the progressive liberalization which will be continued for a specific time until the country is able to provide the completed liberalizations.

One of the important elements which should be accompanied with the free market access is the consumer protection measures. Thailand can be able to adopt its legislations in order to ensure that safety resulting from all Architectural Services are protected. Regarding this, all relevant Thai legislations should there for be reviewed and amended to ensure that our laws are able to protect our public interests and ensure reasonable to social requirement.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์

ปีการศึกษา.....2537

ลายมือชื่อนิติกร.....ก้องกมล ทองนโชน

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....อ. มีทอง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร บัจจุสานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ท่านอาจารย์ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำรวมทั้งข้อคิดเห็นต่อผู้เขียนที่มีประโยชน์มาก

ผู้เขียนกราบขอพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ที่รับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คุณกอบกุล กาญจนาลัย และรองศาสตราจารย์สุปรีชา หิรัญโร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จลุล่วง

ในระหว่างการค้นคว้าข้อมูลและการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนได้รับความกรุณาและความร่วมมืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์มานพ พงศทัต คุณสุรัตน์ ศรีสุวรรณผไท เจ้าหน้าที่กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ และคุณธนะชัย มีผดุง นิติกรคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมดทุกท่าน

ผู้เขียนขอขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้องและเพื่อนๆ ตลอดจนผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นผลจากความกรุณาจากท่านทั้งหลายที่กล่าวข้างต้น หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

กิงกาญจน์ กาญจนไพศาล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 หลักเกณฑ์ความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการที่ส่งผลกระทบต่อบริการ วิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	5
นิยามและขอบเขตของบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	10
1. รูปแบบของการให้บริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม	11
2. นิยามของบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมในประเทศไทย.....	13
3. นิยามของบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมตามความตกลง ทั่วไปว่าด้วยการค้า บริการ.....	18
3.1 บริการทางด้านสถาปัตยกรรม.....	19
3.2 บริการทางด้านสถาปัตยกรรมผังเมือง.....	22
3.3 บริการทางด้านภูมิสถาปัตยกรรม.....	22
4. การประเมินความสอดคล้องของนิยามและขอบเขตของบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรม.....	22
4.1 การประเมินนิยามของบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรม.....	22
4.2 การประเมินขอบเขตของบริการทางด้านสถาปัตยกรรม.....	23
4.3 บริการทางด้านสถาปัตยกรรมผังเมือง.....	29
4.4 บริการทางด้านภูมิสถาปัตยกรรม.....	29
บทบัญญัติความตกลงทั่วไปว่าด้วยงานด้านบริการที่ส่งผลกระทบต่อ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	30

1. พันธกรณีและกฎระเบียบทั่วไป.....	30
1.1 การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับอนุเคราะห์ยิ่ง.....	31
ภาคผนวกว่าด้วยข้อยกเว้นของข้อ 2.....	31
1.2 ความโปร่งใส.....	33
1.3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ.....	36
1.4 ข้อบังคับภายในประเทศ.....	41
1.5 การยอมรับ.....	43
1.6 การจัดซื้อโดยรัฐ.....	48
1.7 ข้อยกเว้นทั่วไป.....	49
2. ข้อผูกพันเฉพาะ.....	50
2.1 การเข้าสู่ตลาด.....	51
2.2 การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ.....	53
2.3 การเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับ.....	55
2.4 ตารางข้อผูกพันเฉพาะ.....	57
2.4.1 ข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาด.....	63
2.4.2 ข้อจำกัดในการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ.....	65

บทที่ 3 กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการค้าบริการสาขาบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรม

กฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจและการทำงานของคนต่างด้าว	
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	68
1. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.....	70
2. พระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. 2499.....	72
3. ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบ	
ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2515.....	73
4. สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	
ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511.....	77
5. พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521.....	79

กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวกับวิชาชีพสถาปัตยกรรม.....	83
1 พระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ. 2508.....	84
2 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522.....	98
3 พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518.....	100
4 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้างออกแบบและควบคุมงาน ก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2521.....	100
5 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจ้างสำนักงานที่ปรึกษาทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และเศรษฐศาสตร์ พ.ศ. 2521.....	102
บทที่ 4 ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าบริการ สาขาบริการวิชาชีพ สถาปัตยกรรม ต่อกฎหมายของประเทศไทย.....	104
แนวนโยบายของรัฐในการเปิดเสรีการค้าบริการที่เกี่ยวกับบริการ วิชาชีพ สถาปัตยกรรม.....	105
ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม ต่อกฎหมาย เศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องในภาวะการณ์ปัจจุบัน.....	110
ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม โดยสมบูรณ์ ต่อกฎหมายเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง.....	111
1 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522.....	111
2 พระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. 2499.....	113
3 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบ ธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. 2515.....	114
ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว	118
4 สนธิสัญญาทางไมตรีและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสหรัฐอเมริกา พ.ศ. 2511.....	125
5 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521.....	129
6 พระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม พ.ศ.2508.....	131

ร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพสถาปัตยกรรม	134
7 พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522	137
8 พระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2518	138
9 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้างออกแบบและควบคุม งานก่อสร้างอาคาร พ.ศ. 2521 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจ้างสำนักงานที่ปรึกษาทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม และเศรษฐศาสตร์ พ.ศ. 2521	139
 ผลกระทบในการเปิดเสรีบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรมต่อ ผู้ประกอบธุรกิจ และผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม	 140
 บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
บทสรุป	142
ข้อสังเกต	147
ข้อเสนอแนะทั่วไป	151
ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบริการวิชาชีพสถาปัตยกรรม	154
 รายการอ้างอิง	 158
ภาคผนวก	163
ประวัติผู้เขียน	188